ALMINE RECH

Mehdi Ghadyanloo
To You from the Sun

Mar 11 — Apr 10, 2021 | Brussels

Mehdi Ghadyanloo (geboren in Karaj, Iran in 1981) vermengt in zijn schilderijen minimalistische thema's en surrealistische esthetiek in trompe-l'œil-stijl, waarbij hij soms acrylverf en dan weer olie- of aquarelverf gebruikt. Zijn carrière begon in de vroege jaren 2000 in Teheran waar hij, in opdracht van de gemeente, bijna duizend reusachtige muurschilderingen heeft gemaakt, waaronder dromerige landschappen en science-fictiontaferelen.

Teheran was destijds het toneel van grootschalige moderniseringswerkzaamheden – het werd naar het voorbeeld van het westerse modernisme van Los Angeles ontworpen door de sjah als moderne stad waarin de auto centraal stond – die bruusk werden onderbroken door de Islamitische Revolutie. Veel gebouwen waren nog maar half voltooid of bestonden uit een of twee zichtbare gevels en grote lege ruimtes, waarmee ze een ideale ondergrond voor muurschilderingen vormden. Direct nadat het nieuwe regime aan de macht was gekomen, legden de islamitische autoriteiten het accent op twee soorten propagandistische muurschilderingen: die over de martelaren van de revolutie, met heldhaftige en bloederige verhalen, en die geïnspireerd op het socialistische realisme dat destijds populair was in de Sovjet-Unie. In deze specifieke politieke en esthetische context ontwikkelde Ghadyanloo zijn fresco's in trompe-l'œil-stijl, geïnspireerd op het surrealisme, vaak ambigu, altijd dromerig. Ze vertegenwoordigen een utopisch verzet tegen de grauwheid van het dagelijks leven: een blauwe hemel tegenover de vervuiling in de omgeving, bomen en paarden op plaatsen waar slechts somber beton aanwezig is. Zoals Agnes Varda met tederheid en gevoel voor humor opmerkte in haar pseudo-documentaire uit 1981 over de wandschilderingen van Los Angeles, Mur Murs: "De muren hadden al oren, ogen en een mond: ze zeggen alles".

Met behulp van deze trompe-l'œil-techniek, overgenomen uit zijn praktijk als muralist, heeft Mehdi Ghadyanloo zijn recente doeken ingericht. Deze hebben de vorm van vierkante kisten met dromerige beelden en een hyperrealistische stijl. Met hun architectonische allure weerspiegelen ze de vragen die de kunstenaar zich stelt over de manier waarop een ruimte moet worden ontworpen en afgebeeld op doek, waarbij ze sterk doen denken aan de picturale en metafysische constructies van Giorgio de Chirico. De technische precisie van Ghadyanloo herinnert er overigens aan dat hij in zijn jeugd zijn sporen heeft verdiend als schilder van Perzische miniaturen in Iran. Elk van deze geschilderde kisten onthult de vaardigheid waarmee hij onze blik en grip op de werkelijkheid op een dwaalspoor zet. Op wat wij dachten dat een vlakke oppervlakte was, verschijnt een afgeschermde ruimte of een doolhof van glijbanen; hier lijkt het schilderij gesloten, daar wordt het doordrongen door een halo van licht. Want op de doeken van Mehdi Ghadyanloo overlappen en provoceren schaduw en licht elkaar voortdurend, en de symboliek van de overgang van duisternis naar licht is de kern van zijn werkwijze. Alles wat hij op zijn doeken afbeeldt – ladders, gaas, gaten in het plafond – zijn middelen om hoop uit te beelden, een uitweg. Deze spirituele iconografische zoektocht lijkt terug te grijpen op de Perzische poëzie, en met name op de geschriften van de beroemde dichter Rumi (1207-1273), wiens werk doorspekt is met verwijzingen naar het licht, verheffing en de triptiek van leegte, het minimale en het spirituele, geïnspireerd door de soefi-filosofie.

- Martha Kirszenbaum

O maan, jij die bent opgekomen
In de diepe duisternis van de nacht
Nu heeft het schijnsel van je lampen
De schittering van de zon overwonnen 1

1. Rumi, Cette Lumière Est Mon Désir: Le Livre de Shams de Tabriz [Dit licht is mijn verlangen: het boek van Sjemis Tebrizi], Poésie Gallimard: 2020.